

Parshanut and Polemics III

Marty Lockshin, Torah in Motion 5781

Avodah Zarah 4a

משתבח להו ר' אבהו למיני ברב ספרא דאדם גדול
הוא

שבקו ליה מיכסא דתליסר שנין.

יומא חד אשכחוהו

אמרו ליה, כתיב: (עמוס ג) רק אתכם ידעתי מכל
משפחות האדמה על כן אפקוד עליכם את כל
עונותיכם מאן דאית ליה סיסיא - ברחמיה מסיק ליה?

אישתיק ולא אמר להו ולא מידי.

רמו ליה סודרא בצואריה וקא מצערו ליה.

Rabbi Abahu [Caesarea, dead c. 320 CE] used to boast to the *minim* that Rav Safra [Babylonian rabbi, who spent much time and may have owned a home in Caesarea] was a great scholar

For thirteen years Rav Safra received an exemption from taxes. [Apparently such exemptions were given to scholars.]

One day, the *minim* encountered Rav Safra.

They said to him: it is written, “You alone have I known of all the families of the earth—that is why I will punish you for all your sins.” Does [it make sense that] a man who is in a bad mood will attack the one he loves?

Rav Safra was silent and did not answer.

So they tied a scarf around his neck and started pulling.

Avodah Zarah 4a (cont.)

אתא רבי אבהו אשכחינהו, אמר להו: אמאי מצעריתו ליה?

Rabbi Abahu came by and saw this and said, "Why are you hurting him?"

אמרו ליה: ולא אמרת לן דאדם גדול הוא? ולא ידע למימר לן פירושא דהאי פסוקא!

They answered: "You said that he was a great scholar. He doesn't even know how to interpret this biblical verse."

אמר להו: אימר דאמרי לכו - בתנאי, בקראי מי אמרי לכו!

Rabbi Abahu answered: "What I told you was about his knowledge of rabbinic literature; did I say anything to you about his knowledge of Bible?!"

אמרו ליה: מ"ש אתון דידעיתון?

They said: "Well then why are you people different that you know [Bible, too]?"

אמר להו: אנן דשכיחינן גביכון - רמינן אנפשינן ומעיינן, אינהו לא מעייני.

Rabbi Abahu answered: "We who live among you, we make efforts and study [Bible]; but they [Babylonian rabbis] do not."

אמרו ליה: לימא לן את

So they said to Rabbi Abahu: "Then you explain that verse to us!"

אמר להו: אמשול לכם משל, למה"ד? לאדם שנושה משני בנ"א, אחד אוהבו ואחד שונאו, אוהבו - נפרע ממנו מעט מעט, שונאו - נפרע ממנו בבת אחת.

"Let me offer a parable: to what may this be compared? To a creditor who has two people in his debt—one whom he likes and one whom he hates. From the one he likes he collects his debt little by little; from the one he hates he collects all at once."

Joseph ibn Kaspi (1279-1340) on Amos 3

זה מבואר לפי המשל המונח בכל הנביאים כולם
שעדתנו . . . היא אשת ה'

ולכן לפי המשל הפליג לומר בכאן "רק אתכם
ידעתי" כמו "והאדם ידע את חוה אשתו" . . .

וכל זה מבואר בכלל גם אצלנו כי כל אדם יכעס
ויתמרמר על בנו או אשתו או אחיו וקרוביו כי
יחטאו לו מן הנכרים, כי מה לו ולהם

This verse is to be understood according to the parable found in all prophets, that our people...is to be compared to God's wife.

And that is why the prophet used such strong language, "Only you have I *known*," just like the verse, "Adam had *known* his wife, Eve."

The idea of this verse is well understood by us. For we know that all men get more upset with their children or their wife or their brothers and other relatives when those people sin against them, more than they would become upset with strangers. For why would there be any expectations from those strangers?

Augustine (354-430), “Reply to Faustus”

No one can fail to see that in every land where the Jews are scattered, they mourn for the loss of their kingdom, and are in terrified subjection to the immensely superior number of Christians. . . . So to the end of the seven days of time, the continued preservation of the Jews will be a proof to believing Christians of the subjection merited by those who, in the pride of their kingdom, put the Lord to death.

Karl Barth (1886-1968; selection below written during the Shoah)

Israel's unbelief cannot in any way alter the fact that objectively, and effectively, even in this senseless attitude beside and outside of the Church, it is the people of its arrived and crucified Messiah It cannot evade its electing God nor His elected community, and it cannot therefore escape its elected service in it. It must now discharge it in a manner corresponding to its adopted attitude. Over against the witness of the Church, it can set forth only the sheer, stark judgment of God, only the obduracy and consequent misery of man The Jews of the ghetto give this demonstration involuntarily, joylessly, and ingloriously, but they do give it. They have nothing to attest to the world but the shadow of the cross of Jesus Christ that falls upon them. But they, too, do actually and necessarily attest Jesus Christ Himself.

Torah commentary attributed to Rabbi Asher ben Yehiel (Rosh; 1250-1327)

שאל מין אחד לר' נתן בר' משולם למה האריך גלות
זה עליכם יותר מגלות בבל שעבדו עבודה זרה ואין
לך עון חמור מעבודה זרה.

והשיב לו בבית ראשון עשו צלמים ואשרות ודברי
הבלים שאינם של קיימא

אבל בבית שני שעשו עצמן ישראל עבודה זרה
שהפכו הנבואות עליהם וקבעום לעבודה זרה ... לקו
בגלות ארוך וקבוע

A certain *min* posed a question to Rabbi Natan b. Meshullam [12th/13th centuries]: Why has this exile been extended upon you [Jews] longer than the Babylonian Exile [which was because] the Jews then worshiped idols, and for Jews there is no sin worse than idolatry [so logically the current exile should not extend longer than that]!

Rabbi Natan b. Meshullam responded that in the [days of the] First Temple, the Jews sinned with idols and asheirah trees and other silly, transient objects.

But during [the days of] the Second Temple, the Jews made themselves into objects of idolatry. The Jews misinterpreted prophecies, applying them to themselves, and thus made them apply firmly to idolatry ... This directly resulted in the affliction of a lengthy extended exile.

Sanhedrin 38b

א"ר יוחנן כל מקום שפקרו המינים תשובתן בצידן

(בראשית א, כו) נעשה אדם בצלמנו (ואומר) (בראשית א, כז) ויברא אלהים את האדם בצלמו

(בראשית יא, ז) הבה נרדה ונבלה שם שפתם (בראשית יא, ה) וירד ה' לראות את העיר ואת המגדל

(בראשית לה, ז) כי שם נגלו אליו האלהים (בראשית לה, ג) לאל העונה אותי ביום צרתי

(דברים ד, ז) כי מי גוי גדול אשר לו אלהים קרובים אליו כה' אלהינו בכל קראנו אליו

(שמואל ב ז, כג) ומי כעמך כישראל גוי אחד בארץ אשר הלכו אלהים לפדות לו לעם

... הנך למה לי כדרבי יוחנן דאמר רבי יוחנן אין הקב"ה עושה דבר אא"כ נמלך בפמליא

Commentary of Rabbi Yosef Bekhor Shor (late 12th century) on נעשה אדם

ואם יאמר לך מין: בשביל ג' חלקים הוא אומר לשון
רבים, . . .

ולפתיותם יש להשיב . . . ואף אתה הקהה את שיניו
ואמור לו:

אי אתה מודה ששלתם שוה, ודעתם שוה, וכח אחד
להם, אם כן, למה הוצרך לומר לחבירו: נעשה אדם,
להזהירם ולהזמינם, . . .

ולפי דבריהם היה להם לומר: ויאמרו נעשה אדם, ואז
היה משמע שכולם באו באמירה אחת ובמחשבה
אחת.

נמצאו דבריהם הבל וריק.

If a *min* says to you, "it is because of the three
persons [of the Trinity] that the plural is used . .

One should respond to their foolishness, . . . by
blunting their teeth [with the following
refutation]:

"Don't you claim that the three of them are
equal, and of one mind, and all share in one
power, why is it necessary for one [part] to say
to the other 'let us make man' as if to inform or
invite [the other]? . . ."

The text, according to their understanding,
should read, "And they said, Let us make man,"
which would imply that each of them said it
together with one thought.

Their words prove to be vain and empty.

Sanhedrin 38b (cont.)

אמר ליה ההוא מינא לר' ישמעאל
בר' יוסי כתיב (בראשית יט, כד) זה'
המטיר על סדום ועל עמורה גפרית
ואש מאת ה' מאתו מיבעי ליה

A certain *min* said to R. Yishmael
b. R. Yosi [late 2nd century]: The
verse says, “YHVH rained on
Sodom and Gomorrah sulfurous
fire from YHVH from heaven.”
The verse should read “from
Him”!

Sanhedrin 38b (cont.)

א"ל ההוא כובס שבקיה אנא מהדרנא
ליה דכתיב (בראשית ד, כג) ויאמר
למך לנשיו עדה וצלה שמען קולי נשי
למך נשיי מיבעי ליה אלא משתעי
קרא הכי הכא נמי משתעי קרא

A certain washer said to R. Yishmael, "Let me answer him." [He said to the *min*]: It is written, "Lamech said to his wives, "Adah and Zillah, hear my voice, O wives of Lamech, give ear to my speech." The verse should have said "my wives." But that's how biblical verses work! So also [in the case of the verse about Sodom] that's how biblical verses work!

Bereshit Rabba 51

ר' חלבו בן ר' חילפי בר סמקאיי בשם
ר"י בר ר' סימון וה' המטיר על סדום
זה גבריאל מאת ה' מן השמים זה
הקדוש ברוך הוא...

אמר ר' יצחק בתורה בנביאים
ובכתובים מצינו שההדיוט מזכיר שמו
ב' פעמים בפסוק אחד, בתורה ויאמר
למך לנשיו עדה וצלה שמען קולי נשיי
אין כת' אלא נשי למך (בראשית ד
, כג),

Rabbi Helbo . . . says: "YHVH rained on Sodom" refers to the angel Gabriel; "from YHVH from the heavens" refers to the Blessed Holy One....

Rabbi Isaac says: "We can prove from the Torah, from the Prophets, and from the Writings that the name of a human being can be mentioned twice in the same verse [though we might have expected a pronoun instead of the name the second time]. In the Torah: 'Lamech said to his wives, "Adah and Zilla, hear my voice . . ."' [In the continuation,] he [Lamech] does not say, 'O my wives, give ear to my speech . . .,' but rather 'O Lamech's wives, give ear to my speech.' (Gen 4:23).

Bereshit Rabba 51 (cont.)

בנביאים ויאמר להם המלך קחו
עמכם את עבדי אין כתוב כאן אלא
את עבדי אדוניכם (מלכים א' א לג),
בכתובים כי כתב אשר נכתב בשם
המלך וגו' (אסתר ח ח), ואת תמה
שהקב"ה מזכיר שמו שני פעמים
בפסוק אחד.

In the Prophets: 'The king said to them, "Take with you . . ."; he does not say 'my men' but rather 'your lord's men.' (1 Kgs 1:33). In the Writings: [King Ahasuerus does not say 'an edict that was written in my name,' but rather] 'an edict that was written in the king's name.' (Esth 8:8). And you express surprise that God mentions His own name a second time in this verse?!"

Justin Martyr (2nd century) *Dialogue with Trypho*

“When Scripture says, ‘The Lord rained fire from the Lord out of heaven,’ the prophetic word indicates that there were two in number: One upon the earth, who, it says, descended to behold the cry of Sodom; another in heaven, who also is Lord of the Lord on earth, as He is Father and God; the cause of His power and of His being Lord and God.”

Tertullian (2nd-3rd centuries) *Against Praxeas*

“A much more ancient testimony [of Jesus’ divinity] we have also in Genesis: ‘Then the Lord rained upon Sodom and upon Gomorrah brimstone and fire from the Lord out of heaven.’ Now, either deny that this is Scripture; or else (let me ask) what sort of man you are, that you do not think words ought to be taken and understood in the sense in which they are written, especially when they are not expressed in allegories and parables, but in determinate and simple declarations?”